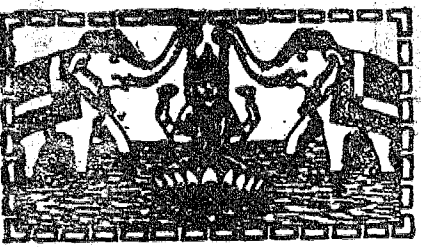

నా రాజ్యం

దేశమునా రైలు
జూరమునా ప్రతిభాకర్లు తగవు వరి
సూర్య మేనను దురాజులు తెదవడ
గేడు
శివప్రసాదుడు ప్రగతికి తెలుసులో పక్షవా
తము వచ్చెను
దా|| అలంగాది తెలుసులో ప్రవాహావృ
ణు దున్నారు - భార్యభక్తలన
దా|| అంతెద్దడుగాడు మహాత్ముని సంధ్యం
నిరి
భార్య సంపాదనమును అప్పగింపు లొంగింది
నల్లు పంపావాడును ప్రకటించెను
బహుశు రాష్ట్రపు కావననభమును ప్రభుత్వ
పరాజయము
దేశవార్తలు
ఒక్క మెంటులో అట్లావాదనగూర్చి చర్చ
తెలుగు పార్టీ అభ్యుత్థితుల హెచ్చరికలు గా
రాజీనామా నిర్దిరి.
స్థానికవార్తలు

ఆంధ్రపత్రిక

1932 సం|| అక్టోబరునెల 19-వ తేది
బుధవారము

పార్లమెంటు:

అట్లావా

ఒడంబడిక

అట్లావా ఒడంబడిక నామోదించు
విషయమై బ్రిటిషు ఆర్థికమంత్రి యగు
సెవిల్ ఫేబల్జేనుగారు కామన్సులలో
ప్రతిపాదించిన తీర్మానము గూర్చి పూర్తి
చర్చ జరిగెను. కన్వెన్షన్లతో నిండిన
కామన్సులవారు ఈ ఒడంబడిక నామో
దించుట వింత గాదు. దీనికి ప్రధమపు
ల ఒడంబడికను ఇంగ్లండు రద్దు చేసినట్లు
భామనుగారు ప్రకటించిరి. కేంద్రదేశపు
గోడుమలను ఇంగ్లండు విశేషముగ
కొనుట కిది యవసర మయ్యెను.
అట్లావా ఒడంబడిక మూలమున బ్రిటిషు
సామ్రాజ్యసాభాగ్యము పెరుగుచో,
ప్రపంచ ప్రేయము పెంపొందునని, చేంబ
ర్లెనుగారు ఆశచూపిరి. ఒడంబడిక మూల
మున చేంబర్లెనుగారు రూపొందిన బ్రిటిషు
సాభాగ్యము పెరుగునో తగ్గునో ముందు
గాని తెలియదు. ఇంగ్లండులో గూడ లిబ
రలు లేబరుపక్షములవారి ఒడంబడికపట్ల
తీవ్ర ప్రాతికూల్యము జూపుచున్నారు.
తత్వమంతయు జాతీయ ప్రభుత్వము
నుండి రాజీనామా నివృత్తుగూడ జరి
గెను. కేంద్ర పార్లమెంటున భార్య గూడ,
లిబరలుపక్ష నాయకులగు మెకెంజీ కింగు
గారు, అట్లావా ఒడంబడికను పూర్తిగ
నిరసింది, వాణిజ్యరక్షణమువలన తమకు
నష్టము గలుగు ననిరి. అట్లావా ఒడం
బడిక మూలమున హిందూదేశము ఇంపీ
రియల్ ప్రెసిడెన్సీ నామోదించె
నని చెప్పి, చేంబర్లెనుగారు కామన్సు
నభలో సంతసము జూపిరి.

హైదరాబాద్ ప్రతినిధు లిటీవల పంపిన
విజ్ఞాపనలో ఒడంబడిక హిందూదేశముపై
ఇంపీరియల్ ప్రెసిడెన్సీ నామోదించె
నని తెలిపిరి. చేంబర్లెనుగారు ప్రసంగము జూచి
కొని, హిందూదేశము ఇంపీరియల్ ప్రెసిడెన్సీ
నామోదించినట్లు అర్థమగును. దీనికి చేం
బర్లెను ప్రసంగముననుగున ప్రబల నిదర్శన

చెన్నరాజధాని:
రెండవశాసనసభ

రాజ్యపు ముద్రాను శాసనసభలో
రెండవ శాసనసభను నెలకొల్పుట యవ
సరము కాదా యను విషయమై ప్రభు
త్వము వారొకటి రాష్ట్రమును ప్రవేశపెట్టె
దరు. రెండవ శాసనసభ రాష్ట్రము
లలోనుండుట అనర్థ హేతు వను నభి
ప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించి
యున్నది. ధనికులకు కొందరు రెండవ
శాసనసభ యనుకూలించినను, జన
సామాన్య శ్రేయోభివృద్ధి కిం దు వలన
తీరిన ప్రతిబంధకము కలుగుట తథ్యము.
ఇంగ్లండులో నయితే, ప్రభుత్వసభను
తొలగించవలయునను కు తూహలము
వ్యాపించియున్నది. ఈ విషయమై లేబరు
పక్షమువారి రిటీవల ఖండిత మగు తీర్మా
నము గావించిరి. ఇట్టిస్థితిలో రాష్ట్రము
లలో నయితే రెండవ శాసనసభ నెల
కొల్పుటవలన, రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య
మయినను తిన్నగ కొనసాగుటకు వీ
లుండ దని, ప్రత్యేకముగ తెలుప నక్కర
లేదు. కేంద్రస్థానమునందు రెండవ శాసన
సభలుండ, రాష్ట్రములందుగూడ రెండు
సభలుండవో, స్వేచ్ఛ యనునది మృగ్య
మగుట సహజము. ఈ కారణముచే
రాజ్యపు శాసనసభవారి విషయమును
తెన్నగ పరిశీలింపి, రెండవ శాసనసభను
నిరాకరించుట ధర్మమగును. జస్టిసుజు
మవారు గూడ యిందులకు తోడ్పడి,
రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుట
భావ్య మగును. ఇంతవరకు సంస్కరణ
ములగూర్చి విచారణ చేసినవా రెవరును,
ఈ విషయమై ఖండిత మగు నభిప్రాయ
మును తెలియజేయలేదు. మూలభర్త
రిపోర్టులో రాష్ట్రములలో రెండవ శాసన
సభను ప్రవేశపెట్టుట అనర్థ హేతు వని
సూచించినాడు. వారు తెలిసిన ఈ క్రింది
కారణము లిప్పటికిని వర్తించును.

“ధనికులతోను భూస్వాములతోను
గూడిన రెండవ శాసనసభను నిర్మించుట
వలన, అట్టివారి లాభములను భంగపర
చెడి చట్టమును కొనసాగించుట దుర్లభ
మగును. రెండవ శాసనసభలో యిందరు
భూస్వాము లుండుటవలన, వోటరుల
వోట్లను సంపాదించ నెంచిన భూస్వాము
లకు నిరుత్సాహము గలుగు దురదృష్ట
ఫలము గలుగును. ఇతియగాక, రెండు
శాసనసభలద్వారా చట్టము వెలువడు
నప్పటికి ఆలస్యము చాల గలుగును.
రాష్ట్ర శాసనముల కిందువలన సంక్లిష్ట
మగు కార్యక్రమము ఏర్పడును. అందుచే
ప్రస్తుతసమయమున రాష్ట్రములలో
రెండవ శాసనసభ లుండగూడ దని నిర్ణ
యించితిమి.”

ఇట్టి ఏర్పాటును తొలగించుట కి
సమయమున నెట్టి కారణము గలుగ
లేదు. లోధియనుకమిటీ వారి విషయమై
విచారించిరి గాని, ఎట్టి నిర్ణయమునకు
రాకపోయిరి. రాండులేబరులను వేకోప
సంఘమువారు, రాష్ట్రములలో రెండవ
శాసనసభ వాంఛనీయమని చెలిపిరి.
కాని, వివిధ రాష్ట్రములను ఈ విషయమై
పూర్తియగుకూల్యముజూపినగాని, ఇట్టి
ఏర్పాటును ప్రవేశపెట్టుగూడ దని, ఈ
సంఘమువారు చాటిరి. లోధియనుకమిటీ
వారికి పంపిన విచారణాశీర్షములలో రెండవ
శాసనసభ ప్రశ్న లేనే లేదు. కొందరు
సాక్షులు మాత్రము యీ విషయమును
సూచించిరి. లోధియనుక మిటీ వారు
రాష్ట్రాభిప్రాయముల ని విషయమై కను
గొనగోరిరి. వీరు తమ రిపోర్టులో రెండవ
శాసనసభవలన గలిగెడి సాధక బాధక
ములను వివరించిరి. రెండవ శాసనసభకు
చెలుపబడిన యాజ్ఞాపకాలలో, యీనభ
చిన్నదిగ నుండుననియు, నియోజనార్హత

గూడ సంకుచితముగ నుండు ననియు,
చట్టములను గావించుట కిందువలన
ఆలస్యము చాలగలుగుననియు, మున్నగు
నవి గలవు. దీనియందు నామినేటును
నభ్యులకు గూడ స్థాన ముండును. మద
రాను, బొంబాయి, బెంగాలు, సంయుక్త
రాష్ట్రములు, బీహారు, అస్సాము ప్రభు
త్వములవారు రెండవ శాసనసభ కను
కూలముగ నభిప్రాయ మిచ్చిరి. ప్రభు
త్వాభిప్రాయ మెటులున్నను, ప్రజాభి
ప్రాయ మిందులకు ప్రతికూలముగ నున్న
దనుటకు నందియములేదు. రాజ్యపు
సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో గూడ నీ
విషయము చర్చకు రాగలదు. ప్రస్తుత
సంకుచిత శాసనసభ లయినను తమ ఆత్మ
గౌరవమునగాను నిలుపుకొనుటకు, ఇట్టి
ఏర్పాటును నిరాకరించుట ధర్మమగును.
పంజాబు, మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు
రెండవ శాసనసభ పనికిరాదని అభిప్రాయ
మిచ్చిరి. లోధియనుకమిటీవారు ఊధయ
పక్షముల వాదములను వివరించిరి.
రెండవ శాసనసభను గోరువారు, నాల్గు
కారణములను చెలుపుచున్నారు. ఇవి
నిలువదగినవిగావని చెలుప నక్కరలేదు.
అనుభవము గలవారును, నిపుణులును,
రెండవ శాసనసభలోగాని లభింపనియు,
క్రింది శాసనసభవారుకుగ ప్రవర్తించు
కుండ రెండవ శాసనసభ నిర్ధించు
ననియు తెలుపబడుచున్నది. కాని, ప్రజలు
ఎన్నుకొనెడినభ్యులలో అనుభవము గల
వారుగాని, నిపుణులుగాని, ఉండరనుట
స్వపరిచాలముపట్ల గల అవిశ్వాసమును
చాలుచున్నది. ప్రజల సామర్థ్యమును
శంకించుట యగుచున్నది. ప్రపంచమంత
టిలో రెండు శాసనసభ లున్న వనుట,
సరియగు కారణము గానేరదు. ఉన్న
చోట్లగూడ ఇది నిరుపయోగమనియు,
దీనిని తొలగించవలయుననియు, భావము
ప్రబల మగుచున్నది. ఇతియగాక, హిం
దూదేశమునందు కేంద్ర స్థానమునందు
రెండవ శాసనసభ లుండగ, ప్రతిరాష్ట్రములోను
గూడ రెండవ శాసనసభ లుండవలయు ననుట,
ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుట
యే యగును. క్రింది శాసనసభకు పై
శాసనసభ అడ్డు గ నుండువలయునను
వాదము నిరాధారము. ప్రభుత్వసభను
నిర్దియము గావించుటకు మాత్రమే ఇట్టి
ఏర్పాటు తోడ్పడుచున్నది. రెండవ
శాసనసభ యక్కర లేదనువారు, హిం
దూదేశమునందు అధిక సంఖ్యకుల
యభిప్రాయము రెండు సభలకు ప్రతి
కూలముగ నున్న దనియు, రెండవ శాసన
సభ గోరువారు ప్రజాశ్రేయమును
గోరకున్నారనియు, రెండవ శాసనసభ
వలన వ్యయ మధికముగ నుండుననియు,
ప్రజాశ్రేయములను నిర్ధించుట కిట్టి
ఏర్పాటు తోడ్పడుచున్నది. గాని, శాసనసభల
అధికారమునగాని, ప్రజల బాధ్యతను
గాని పెంజాలదనియు, చెలుపుచున్నా
రు. ఇరుపక్షములవారి యభిప్రాయము
లను లోధియనుక మిటీవారు వివరించి,
తా మి వి ష య మై ఆ లో
చించుటకు సావకాశము
లేకపోయె ననియు, తమ కమిటీవారి
కొనగబడిన విచారణాశీర్షములలో నిది
యొకటికాదనియు, అందుచే తాము ఎట్టి
స్పష్టసూచనల నీవిషయమై కావించదలం
పలేదనియు, సూచించిరి. లోధియను
కమిటీవారు నిర్ణయించాలని విషయము
గూర్చి రాజ్యపు ముద్రాను శాసనసభ
తన యభిప్రాయమును తెలుపవలసి
యున్నది. ముద్రాను రాష్ట్ర ప్రజలక్షేమ
మును, రాష్ట్ర గౌరవము నాలోచించి,
శాసనసభవారు రెండవ శాసనసభకు సం
బంధించిన ఏర్పాటును తీరస్కరించి, తమ
ధర్మమును నెరవేర్చెదరుగాక యని
కోరెదము.

విమోచనము: అగ్నిగోళములు
విమోచనములు అగ్నిగోళములను వివరి
వద్దతిని జర్మనీ గతయూరపియను నర్మగా
మ సమయమునం దవలంబించినపుడు,
హాహారములు చెలరేగెను. నాగరికదేశ
మనిపించుకొనుటకు జర్మనీకి అర్హత లే
దని, ఇంగ్లండు మున్నగు దేశములు చాలె
ను. కాని, యుద్ధము ముగిసిన పిమ్మట,
ఇట్టి దేశములే విమోచనములనుండి అగ్ని
గోళములను శత్రుదేశములపై
వివరవద్దతి నవలంబించెను. హిందూదేశ
సరిహద్దురాష్ట్రములందీ పద్ధతి అవలం
బింపబడినది. ఇరాక్ లో నీ పద్ధతి ఎటుల
యవలంబింపబడెనో, ఆ దేశములో పైని
కోర్కొగ్గి బని చేసిన కాపెను ఫిలిఫ్
మంఫర్డుగారు న్యూస్ పేపరును ప్రకటించి
ప్రవాసవ్యాపకములపై గ్రహింపవచ్చును.
ఇరాక్ ఈ సమయమున నానారాష్ట్ర
సంఘమున చేర్చబడినది. కాని, దీని
యందు అల్పసంఖ్యకు లగు కర్దులు,
విమోచనములపై నుండి అగ్నిగోళములను
వివరులచే నెట్టి నష్టము జేసిరి, ముమ్
ఫర్డుగారు వివరించిరి. కర్దులను లొంగ
దీసినవిధమును వీ రిటుల వర్ణించిరి:

“ఈ కాలములో ఇరాక్ పై నష్టము
అసాధ్యముగ నుండుటచే, భారమంత
యు రాయల్ విమోచనముపై బడినది.
బ్రిటీష్ ప్రభుత్వమువారు వారిపై వైచి
అసంతృప్తికర మగు విధిని వారు నిర్వ
హించవలసివచ్చెను. సాధ్యమగునంతవరకు
భూతదయ జూపవలెనని, వీరు కోరబడిరి.
కాని గ్రామములపై అగ్నిగోళములను
వివరులపుడు, పోరాటములో పాల్గొనని
స్త్రీలకును పురుషులకును పిల్లలకును
బాధ గలిగించుకుండుటకు సాధ్యమగునా?
దీనికి ప్రస్తుతమును వివరింప నక్కర
లేదు. ఇట్టి యుద్ధము రెండు శత్రుదేశ
ములమధ్య జరుగుట న్యాయమోకాదో
యిపుడు విచారించబడినది. కాని ఆంత
రంగిక శాంతిని ప్రముఖమునకనుండులేని
అన్యప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుట కిట్టి
పద్ధతి ననుసరించుట మాత్రము
న్యాయము గాదని చెప్పవచ్చును.”

మంఫర్డుగారు మరియొక నిదర్శనమును
చెలిపిరి. షేక్ అహమ్మదు అనువారి
గ్రామము ఇరాక్ పై నష్టముచే ముట్ట
డింపబడినది. కాని, ఇది అవజయము
గాంచెను. పిమ్మట బ్రిటీషు వాయు
విమోచనములపై వెడలి అగ్నిగోళములను
తీవ్రముగ వివరెననియు, పశువులుగూడ
చనిపోయెననియు, ఫిలిప్ మంఫర్డుగారు
సూచించిరి. కర్దుల గ్రామములలో ఇందు
వలన బాధపడినవారికి వైద్యసహాయము
గూడ లభింపలేదట. ఇట్టి పద్ధతులను
వివరణవలయు నని, యీపై నికోర్కోగ్గి.
ప్రాయమున్నాడు. మొత్తముమీద
విమోచనములమీదనుండి గ్రామములపై
అగ్నిగోళములను వివరు పద్ధతిని నాగరిక
జాతులన్నియు మానుకొనుటకు కట్టి
జరుగని యెడల, భావిపరిస్థితులు కడు
భయంకరరూపము దాల్చి నిరపరాధు
లగు ప్రజలకు లుమడియుటకును బాధ
సంపించుటకు అవకాశము ఏర్పడును.

స్పృహనుగారు:
ఆయుధవివరణసమావేశము
కొలదికాలము క్రిందటివరకు ముంత్రిగ
నున్న స్పృహను గారు, ఆయుధవివరణ
సమావేశమును నిరసించుచు, వ్యాసము
ప్రవాసిరి. ఈ సమావేశము వట్టిబూటక మ
నియు, కపటప్రవాసమనియు, స్పృహను
గారు చెలుపుచున్నారు. ఆయుధములను
పూర్తిగ వివరించినగాని, యుద్ధములను
రద్దుచేయుటకు వీ లుండదని, స్పృహను
గారి యుద్దేశ్యము. ఆయుధములను
తగ్గించుట మాత్రమే ముఖ్యప్రశ్న గాద
నియు, యుద్ధసాధనములను తొలగించు

తెలు లని మాత్రమే ముఖ్యముగ విచా
రింపవలయుననియు, స్పృహనుగారు చెలి
పిరి. కొలదికాలము క్రిందటి వరకు
బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి ఆయుధవివరణ
విధానముపట్ల గల వైఖరికి, స్పృహనుగారు
గూడ బాధ్యతవహించియుండిరి. వెలుప
లకు వచ్చిన పిమ్మట, వీరు ఆయుధవివ
రణసమావేశము వట్టిబూటకమని తెప్పట
వలన, వీరి వాక్యములకు విశేషముగ
విలువయుండదు. ఈ సంగతి ఎటులున్నను,
నానారాష్ట్ర సంఘము ఆయుధవివరణ
కంతగ తోడ్పడుటలేదను భావము,
బ్రిటీషునాయకులలోగూడ నెటుల ప్రబలి
యున్నదో గ్రహింపవచ్చును. అయినను
నానారాష్ట్ర సంఘసభలో అధ్యక్షులును,
తదితరులును గూడ, ఈ సంఘమువలననే
ప్రపంచశాంతి కొనసాగుచున్నదని,
చాటుచున్నారు. మొత్తముమీద యీ
సంఘముపట్ల నభ్యులకు అభిమానము
లేకుండుననుటకు వారు చందాలను
చెల్లించుటలో నున్నతేయుటయే ప్రబల
నిదర్శనము. నానారాష్ట్ర వ్యయ మయి
నను తగినరీతిని తగ్గించబడుకుండుట శోచ
నీయును.

సరిహద్దురాష్ట్ర శాసనసభ:
సరిహద్దురాష్ట్ర శాసనసభలో లాండు
రివిన్యూలో నూటికి 50 వంతున రెం
వను ఇవ్వవలెనని, భా. బి. అల్బర్
రహింఖానుగారు చెచ్చిన తీర్మానము
గెలిచియుండుట వింతగాదు. అన్ని రాష్ట్ర
ములలోపల సరిహద్దురాష్ట్రమున గూడ
రయతులీనయమున చాల బాధ నొం
దుచు సిద్ధము చెల్లింపజాలని స్థితియం
దున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో దీనినిగమనరకు
తగ్గింపగోరుట వింత గాదు. ఈ విషయ
మున జమిందారీ ప్రతినిధులు గూడ,
ప్రజాప్రతినిధులతో గలసి పోలుచేరిరి.
రివిన్యూ మెంబరుగారు, సిస్టరులన బాధ
గలుగుటలేదని తెలిపిరి గాని, ఈనష్టము
భరించువారికి తెలియునగాని, రివిన్యూ
మెంబరుగారి కెటుల తెలియునో శాసన
సభవారి నామోదించిన తీర్మానమును
సరిహద్దు ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచుట
విశేష మగును. లేని యెడల,
రయతులలో అసంతృప్తి చెరిగి, పిమ్మట
నిది పెక్కురూపముల దాల్చు నని,
పీఠ బక్కు, హామిల్టన్ గార్లు మందలించిరి.
ఈ మందలించుట సరిహద్దు ప్రభుత్వము
వారు గ్రహించి, తీర్మానమును సఫల
పరచుట మేలగును.

నిరుద్యోగుల అల్లరులు
లండనులో నిరుద్యోగుల ప్రదర్శన
ములు చాలకాలమునుండియు సాగు
చున్నవి. వీనివలన అల్లరులుగూడ గలుగు
చున్నవి. అవి యిపుడు తీవ్రతరమగు
స్థితికివచ్చెనని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి.
నేటివార్తల ప్రకారము, పోలీసువారికిని,
వీరికిని ప్రబల సంఘర్షణము జరిగెననియు,
పోలీసువారు కట్టుతో మోడుటచే, కొం
దరకు చెల్లులతోలే ననియు, పలువురు
అరెస్టు చేయబడిరనియు, తెలియుచున్న
ది. ఇట్టిస్థితి సంభవించుట మిగుల శోచ
నీయును. జాతీయ ప్రభుత్వమువారి
వంక తమములమున దేశ సాభాగ్య
మినుమడించుచున్న దని, ప్రగల్భముల
బలుకుచుండ, దేశావంక నిరుద్యోగము
ప్రబలి, నిరుద్యోగులలో అశాంతి ప్రబల
మగుట జూడ, వీరి ప్రతిపాదనలకు
తగిన యాధారములేదని దోచును. మొ
త్తముమీద నిరుద్యోగమును నివారించు
టకు జాతీయ ప్రభుత్వమువారు తగిన శక్తి
సామర్థ్యములను జూపజాలవోయి రని,
ప్రస్తుత దుస్థితి తెలుపకయే తెలుపు
చున్నది.

అందమైన దంతములు

అమృతాంజనము

నకలవిధము లగు నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ప్రతియింటి కుండదీనది. అన్ని వోట్లను దొరకును.

అమృతాంజనండిపో

జనం బి. ఎ. లకు దివ్యాపదము
చూపులు, తాళు పాఠశాలలు (తెలంగాణ)
జననిదేవు మౌ.

